

Лекція 1

ПІДПРИЄМНИЦТВО ЯК СУЧАСНА ФОРМА ГОСПОДАРЮВАННЯ

1. Сутність та ознаки підприємницької діяльності
2. Принципи та функції підприємницької діяльності
3. Суб'єкти підприємницької діяльності

В Україні поширеним визначенням підприємства є поняття, прописане в Господарському кодексі України, а саме:

Підприємництво — це самостійна, ініціативна, систематична, на власний ризик господарська діяльність, що здійснюється суб'єктами господарювання (підприємцями) з метою досягнення економічних і соціальних результатів та одержання прибутку».

Поняття «підприємництво» надзвичайно широке і містке. У ньому переплітається сукупність економічних, юридичних, політичних, історичних, моральних і психологічних відносин. Воно склалося протягом значного часу, змінюючись під впливом базисних і надбудовних інститутів, психології людей тощо.

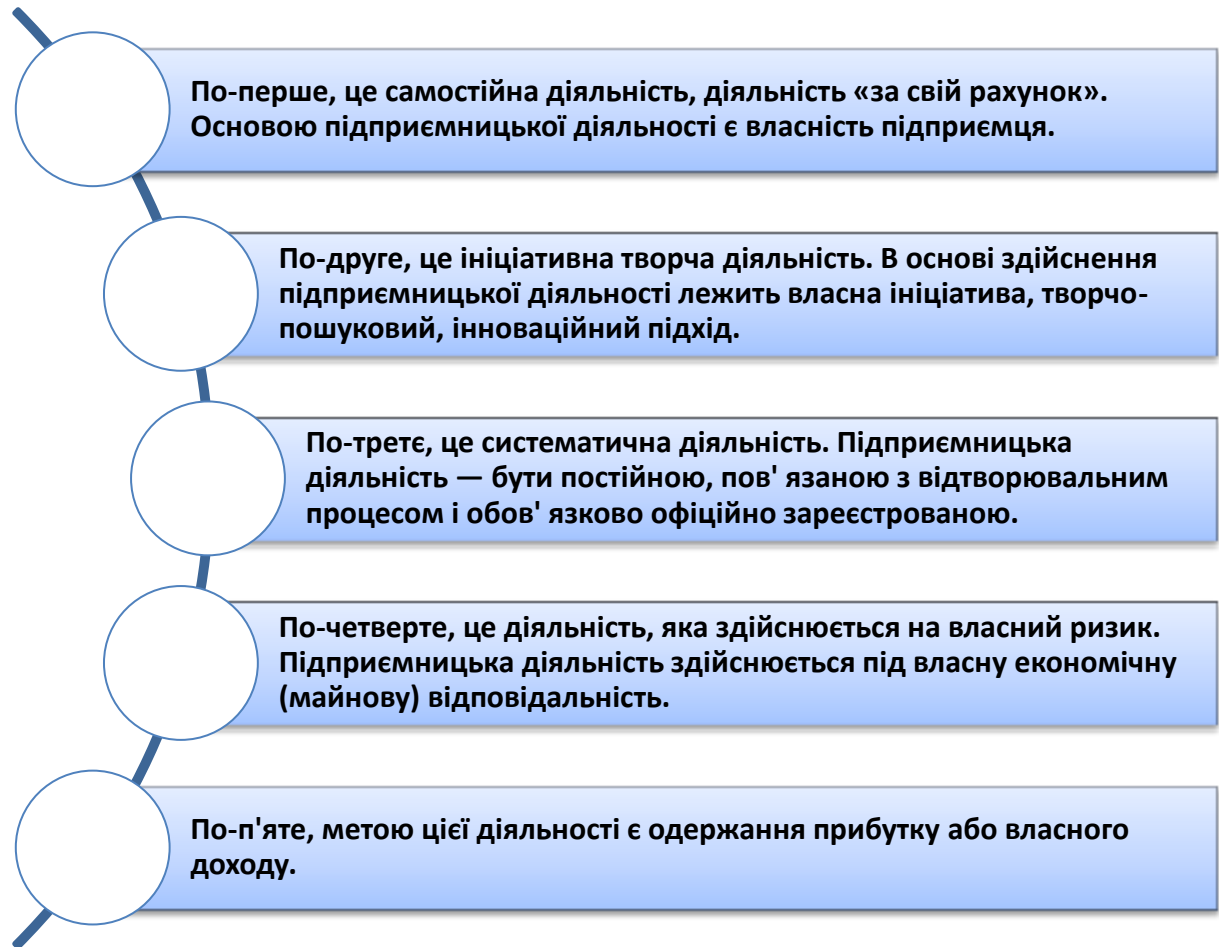
Сутність підприємництва акумулюється у впливі ініціативної, новаторської, самостійної діяльності.

Підприємець — це суб'єкт, який поєднує в собі новаторські, комерційні та організаторські здібності для пошуку і розвитку нових видів, методів виробництва, нових благ та їх нових якостей, нових сфер застосування капіталу.

А звідси підприємництво — це тип господарської поведінки підприємців з організації розробок виробництва і реалізації благ з метою отримання прибутку і соціального ефекту.

Разом із тим підприємництво — це не будь-яка господарська діяльність, а особливий вид діяльності, і ця особливість характеризується такими відчутними (суттєвими, конкретними) ознаками.

Ознаки підприємницької діяльності

Не треба ототожнювати поняття «підприємництво» та «підприємливість».

Підприємливість — це здатність людини (особистості) до самостійних, неординарних, нетипових дій. Тому в умовах ринку практично всі люди мають бути підприємливими, але це не означає, що всі повинні й можуть бути підприємцями. Як показує світовий досвід, можна навчитися бути підприємцем, розвинути свої підприємницькі здібності та навички.

2. Принципи та функції підприємницької діяльності

До основних принципів підприємництва належать:

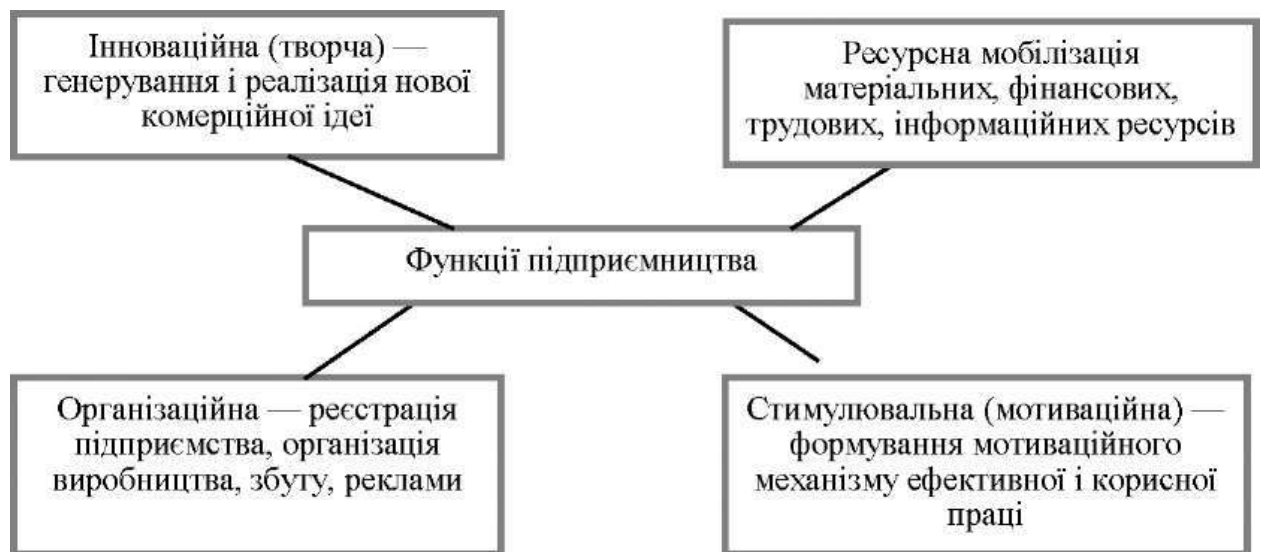
- вільний вибір діяльності на добровільних засадах;
- залучення до підприємницької діяльності майна і засобів юридичних осіб і громадян;
- самостійне формування програми діяльності, вибір постачальників, споживачів виготовленої продукції, установлення цін відповідно до витрат виробництва із дотриманням діючого законодавства;
- вільне наймання працівників;

- залучення і використання матеріально-технічних, фінансових, трудових, природних та інших ресурсів, використання яких не заборонено чи не обмежено законодавством;
- вільний розподіл прибутку, що залишається після внесення платежів, установлених законодавством;
- самотійне здійснення підприємцем (юридичною особою) зовнішньоекономічної діяльності;
- використання будь-яким підприємцем належної йому частини валютного виторгу за власним розсудом.

Підприємницька діяльність — робота індивіда, що ґрунтується на розвитку особистісних факторів, розширенні знань про свої можливості, спрямована на досягнення найкращого результату в господарській діяльності, одержання економічної вигоди і, насамперед, присвоєння додаткового продукту.

Підприємництво — один з важливих факторів соціально-економічного прогресу. Тому суспільство зацікавлене в цивілізованому підприємстві, яке повинне мати розвинуту систему підтримки.

Сутність підприємництва більш глибоко розкривається через його основні функції — інноваційну (творчу), ресурсну, організаційну, стимулювальну (мотиваційну).

3. Суб'єкти підприємницької діяльності

Підприємницька діяльність здійснюється від імені й під майнову відповідальність певними суб'єктами (підприємцями). Відповідно до законів України право на здійснення підприємницької діяльності мають юридичні та фізичні особи (з 18 років).

Підприємець – фізична або юридична особа, яка здійснює підприємницьку діяльність.

Суб'єктами підприємницької діяльності (підприємцями) в Україні можуть бути:

- громадяни України, інших держав, особи без громадянства, не обмежені законом у правоздатності або дієздатності;
- юридичні особи всіх форм власності, встановлених Господарським кодексом України;
- об'єднання юридичних осіб, що займаються в Україні діяльністю на умовах угоди про розподіл продукції.

Не допускається заняття підприємницькою діяльністю таких категорій громадян:

- військовослужбовці;
- службові особи органів прокуратури, суду, державної безпеки, внутрішніх справ, державного нотаріату
- службові особи органів державної влади і управління
- особи, яким судовими рішеннями заборонено здійснювати певні види підприємницької діяльності
- особи, які мають непогашену судимість.